

Патријарх Порфирије: Са поносом и достојанством, слободно и одлучно испољавајте свој индентитет и као верници Српске Православне Цркве, и као припадници српског народа, и као они који говоре дивним српским језиком

Његова Светост Патријарх српски г. Порфирије началствовао је 15. октобра 2023. године светом Литургијом у подгоричком Саборном храму Васкрсења Христовог. Том приликом, патријарх Порфирије је беседио:

У име Оца и Сина и Светога Духа! Благословени смо, браћо и сестре, данас што се налазимо у овом дивном нашем православном храму који је посвећен Спаситељу и Господу нашем Исусу Христу, што смо сабрани овде у храму који је душа града Подгорице и што смо, сабравши се, пројавили и пројављујемо ко смо и шта смо. Пројављујемо да смо народ православне вере, православни хришћани, а исто тако потврђујемо да је православна вера наш контекст

живота и постојања, стваралаштва, међусобних односа и изграђивања духовне културе. То је простор који је обликовао наш народ кроз векове и кроз историју водио.

Српски народ је кроз много векова живео без било какве своје државе, али ниједног тренутка није одустао од себе, није одустао од онога што јесте, од свог идентитета. Никада није напустио своју православну веру и своју Православну Цркву и она га је водила и чувала и сачувала до наших дана. Штавише, не само да га је водила и чувала, него је та православна вера била и покретач, снага и инспирација плодног и богатог стваралаштва којим се наш народ, народ српски, поноси и којем се диви читав свет. И данас, иако смо расејани по свету, налазимо се у више држава, постоји једна црвена нит које нас спаја у једно, која нас чини једним, а то је Православна Црква и православна вера. Докле год смо везани за ту своју веру, ми у исто време, имајући свој православни хришћански идентитет као темељ, као фундамент, имамо снаге и способности да чувамо, да изграђујемо и развијамо и сваку другу врсту нашег идентитета, а то, браћо и сестре, ако игде знамо, знамо овде у Подгорици, јер овде је дубоко засађен наш почетак и наш корен. Овде, у овом граду, рођен је српски жупан Стефан и одавде дејствујући ујединио је Рашку и Зету. Жупан Стефан, потоњи Свети Симеон Мироточиви, јесте и родитељ Светог Саве, првог Архиепископа српског, оног који је заједно са молитвама свог оца подигао светогорску светињу Хиландар и оног који је једампут за свагда одредио смернице, курс брода нашег народа кроз беспућа историје, кроз Сциле и Харибде разних повољних и неповољних догађаја по православни српски народ. Зато овде, браћо и сестре, боље него на другим местима знамо ко смо, знамо које смо вере, она нас одликује и афирмише. Знамо и којим језиком говоримо, знамо и коме народу припадамо.

Вера, браћо и сестре, јесте критеријум и мера нашег постојања, златно правило које нас гради, чини заједницом, чини Црквом, чини народом, али и начин нашег постојања, То није вера у било шта, није вера у постојање тек негде некаквог далеког Бога, неке свемоћне силе која управља светом, којој се клањамо, које се бојимо и коју хоћемо да умилостивимо. Наша вера јесте вера у живог, личног Бога, Једног у Тројици Бога, Оца Сина и Светога Духа. Наша вера јесте вера у оваплоћеног Сина Божјег Исуса Христа Богочовека, који у својој пуноћи открива меру Божју нама људима, а у исто време открива собом и меру савршенства људског, меру савршеног човека. Та вера није, дакле, апстрактна, сентиментална вера, него жива вера. Она је начин нашег постојања, јер „вера без дела је мртва“, како каже апостол Јаков. Шта то значи, браћо и сестре? Значи да та вера није појединачна него народна,

црквена, саборна и да та вера мора да буде конкретна, а одлика и критеријум истинске и праве вере – данашње Јеванђеље нам то открива – јесте љубав. И само Јеванђеље Христово могло би се свести на једну реч, а та реч је љубав. Наравно да љубав подразумева другог, ближњег, али не у контексту етичких норми и правног система у којима важи правило да волиш оног који воли тебе, да дарујеш оног који дарује тебе, да једном речју дајеш онолико колико добијаш. Вера на коју нас Господ позива јесте вера која ће се оваплотити у љубави по правилима да не чинимо другима оно што не желимо да чине они нама и да не чинимо само онима који нама чине јер у чему је ту величина? У чему је ту хвала? То чине и они који не знају Бога! Узвраћају меру за меру, љубав за љубав. Штавише, Господ нас позива на, парадоксално, веру која се овлапоћује кроз љубав и која нас позива на то да волимо и непријатеље своје. Логика овог света то не може да прихвати. Логика острашћеног и палог човека се противи томе. Ова и оваква љубав захтева и подразумева ризик и превазилажење себе, уподобљавање себе Христу. То је позив на ослобађање од самољубља, од егоизма, од себичности. То је позив, браћо и сестре, на крст, али на крст који је крст Христов и зато је благ, једноставан и лак. Тај и такав крст носи у себи силу победе. Тај и такав крст носи у себи силу васкрсења и предукус тајне будућег века, тајне Царства Божјег. Том и таквом вером и том и таквом љубављу задојен је и напајан наш српски православни народ. Ако ико то зна, то знате ви овде у Подгорици, у Црној Гори, јер овде је наш корен, ово је наше родно место, родно место свих православних Срба где год се налазили, јер овде се родио Стефан Немања, српски жупан, отац првог Архиепископа Српске Православне Цркве, отац Светог Саве, кормилара наше Цркве.

Зато овде ми знамо која је наша вера. Њом се поносимо. Овде ми знамо да припадамо српском народу и тиме се поносимо. Овде знамо да говоримо и језиком Светог Саве, а то је језик Јеванђеља, да гледамо очима Јеванђеља, очима Христовим, да мислимо умом Христовим, али знамо исто тако да говоримо најдивнијим језиком, српским језиком великог Његоша и, рекао сам и синоћ, језиком Стефана Љубише и српским језиком Марка Миљанова. Зато, браћо и сестре, сабрани овде данас, да се молимо да будемо увек достојна деца Светог Саве и Светог Симеона Мироточивог, да увек знамо која је наша вера и да живимо њом, да кроз њу посматрамо људе са којима се сусрећемо и са којима делимо ову дивну земљу и ове балканске просторе, да знамо свој језик, да га чувамо и њим да говоримо. Ја, као ваш духовни отац и као поглавар наше Цркве, дужан сам да вас подржим у свему ономе што је јеванђелско, што је честито и што је врлина, да вас подржим да у свакој прилици будете оно што јесте, да са поносом и достојанством увек, без

комплекса, слободно и одлучно испољавате и показујете оно што јесте – оно што зовео својим идентитетом – и као верници наше Цркве и као припадници свог народа и као они који говоре дивним српским језиком. Само онда када смо свесни себе, браћо и сестре, моћи ћемо да испунимо и ону заповест Христову да волимо и оне који нам не чине добро, па чак и оне који нам се противе. Само онда када смо свесни себе, када знамо ко смо и шта смо, када поштујемо себе, када са поносом испољавамо то што јесмо, само у тој прилици моћи ћемо да прихватамо другог и другачијег, да грлимо оног који је поред нас, чак и онда када то неће, чак и онда када нам се противи, јер знамо, и тако је наш народ живео кроз векове, да ће нас Бог питати не шта је нама радио неко други, него шта смо радили ми њему.

Нека би Господ Бог дао да данас сабрани у једној вери, у једној нади и љубави у овом светом храму, када славимо десет година од његовог величанственог освећења, увек будемо верни Христу и верни себи и свом путу како бисмо, оном вером која је учинила да јесмо то што јесмо и оном Црквом која нас чини да будемо поносни, могли увек да славимо заједно са свима светима Једног у Тројици Бога, Оца и Сина и Светога Духа, сада и увек и у векове векова. Амин!

spc.rs